

Reactie van de Vereniging EMVT op het consultatiedocument van de NMa 103345/2 van 16 oktober 2009.

De vereniging EMVT is een platform voor organisaties, die zich bezig houden met producten en diensten op het gebied van de ElektroMagnetische VermogensTechniek voor alle denkbare toepassingen. Het bevorderen van innovatieve technische ontwikkelingen is één van haar speerpunten. Zo heeft de vereniging onder meer een belangrijke rol gespeeld bij het IOP voor EMVT en thans probeert ze het nieuwe initiatief tot vorming van een TTI-EMVT te stimuleren en te steunen.

Netbeheerders zullen naar de overtuiging van de vereniging op niet al te lange termijn grote uitdagingen moeten omzetten in kansen. De maatschappelijke ontwikkelingen met betrekking tot de opwekking, de opslag, de distributie en het verbruik van elektrische energie zullen, aangejaagd door de politieke wil om over te schakelen op een duurzame energievoorziening, drastisch veranderen. Daarbij zal elektriciteit een dominante positie innemen. Decentrale en kleinschalige opwekking, nieuwe mogelijkheden voor omvangrijke decentrale opslag (de auto als energiebuffer) en een totaal ander verbruikspatroon van totaal andere verbruikers zullen zorgen voor een verschuiving van het paradigma in de distributie van elektriciteit.

Vanuit die achtergrond heeft de vereniging het consultatiedocument van de Energiekamer gelezen en zij komt tot de volgende opmerkingen en conclusies.

Opmerkingen.

1. Er wordt uitgegaan van het idee, dat innovatie bij netbeheerders wordt aangejaagd door regulering die concurrentie nabootst. Maar de vraag is welk soort concurrentie en welk soort innovatie. Bedrijven die innoveren om hun concurrentiepositie te verbeteren streven niet alleen naar verlaging van de kostprijs voor producten en diensten om hun winst te vergroten. Ze streven vooral ook naar versteviging van posities in de markt, vergroting van marktpotentieel, marktaandeel en omzet, desnoods (of misschien wel liefst) ten koste van concurrenten. Bovendien innoveren ze in een markt, waarin gevestigde bedrijven (kunnen) sneuvelen en nieuwe toetreders een marktaandeel kunnen veroveren. Dat geldt voor netbeheerders niet. Innoveren in een echte arena is toch iets anders dan innoveren in een virtuele arena;
2. In het document wordt terloops gewag gemaakt van "maatschappelijk wenselijke innovatie". Maar dat is een vaag begrip en wie bepaalt of definiëert wat dat is? . Bedrijven kijken niet naar maatschappelijke wenselijkheid maar naar de concurrentiepositie van het bedrijf zelf. En als netbeheerders in een virtuele concurrentie positie moeten opereren, waarom zou men zich dan druk maken over maatschappelijk wenselijke innovatie? En omgekeerd, als er op één of andere wijze dat soort innovaties moeten plaats vinden, dan moet degene die dat wenst gewoon het geld ervoor op tafel leggen;
3. Innovaties zijn er in twee principieel verschillende categorieën: die van bestendige technologieën en die van ontwrichtende technologieën (Clayton Christensen: The Innovator's Dilemma). In het consultatiedocument lijkt alleen het mechanisme van de eerste soort een rol te spelen. Maar als de tweede soort innovaties niet voorkomt, dan neemt de eerste soort innovaties steeds verder af, totdat er in het geheel niet meer wordt geïnnoveerd;
4. Octrooien en patenten als bron van inkomsten voor netbeheerders lijkt wishful thinking. In het algemeen zijn alleen producten octrooieerbaar. Diensten en organisatieveranderingen zijn dat niet en daarmee wordt de mogelijkheid van het genereren van inkomsten direct smaller. Verder zijn octrooien geen doel op zich, maar een extra bijproduct van innovatie, die om andere redenen wordt uitgevoerd, namelijk verbeteren van de eigen marktpositie. In elk geval brengen octrooien alleen iets op, als anderen daar iets voor betalen. Maar die doen dat alleen maar als het octrooi toepasbaar is in hun eigen business en als (ondanks de kosten voor een octrooi) er op de eigen manier extra winst mee te maken is. Kortom: octrooien en patenten lijken voor netbeheerders een uitermate magere bron van inkomsten;
5. Het balanceren van de uitgaven voor innovatie en de baten van de innovatieresultaten moet niet zelden gebeuren over een periode van meerdere jaren. Enerzijds omdat innovatieprojecten meerdere jaren duren en anderzijds omdat de resultaten over meerdere jaren terugverdiend moeten worden vanwege het tempo van de pay-back. Het is zeer de vraag of de huidige wijze van reguleren daarvoor voldoende ruimte laat.

Conclusies.

Netbeheerders zullen veel en omvangrijk moeten innoveren, om hun taken in een nieuw paradigma goed te kunnen vervullen. In de huidige beeldspraak kan dat worden gezien als innoveren vanuit een maatschappelijk belang. Het soort innovaties dat daarvoor nodig is, zijn vooral van het type “ontwrichtende technologieën”. Dat zijn technologieën die niet goed passen in het huidige paradigma en de daarbij behorende organisatorische structuren. De vereniging EMVT is van mening, dat de huidige structuren van het netbeheer onvoldoende zijn ingericht op het sturen van de innovaties in het domein van netbeheerders, waarmee die technologieën tot stand worden gebracht. Zowel de structuren voor financiering van dit soort innovaties als die voor de uitvoering ervan moeten anders zijn dan de huidige. De vereniging betreurt het, dat de afwegingen van de Energiekamer zeer sterk lijken te sturen op kostenbeheersing. Voor de bevordering van de gewenste duurzaamheid en de daarvoor vereiste (soort) innovaties lijkt in het huidige bestel geen solide plaats ingeruimd.

De vereniging beveelt daarom aan, om een mechanisme in te richten dat netbeheerders mogelijk maakt om daadwerkelijk aan het soort innovaties te werken, waarmee doorbraken bereikt kunnen worden ten behoeve van duurzame elektrificatie. Dat zou bijvoorbeeld kunnen gebeuren op de wijze zoals die de laatste jaren in het beleid van de Britse toezichthouder heeft vorm gekregen. Netbeheerders mogen daarbij een bepaald bedrag voor innovatie in de tarieven verwerken. De toezichthouder bewaakt dan hoe die extra middelen worden besteed.

Namens het bestuur van de Vereniging EMVT,

Ir. D. van Bekkum